

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE št. 131/21
Luxembourg, 15. julij 2021

Sodba v zadevi C-742/19
Ministrstvo za obrambo

Sodišče je pojasnilo, v katerih primerih se Direktiva o določenih vidikih organizacije delovnega časa za dejavnosti, ki jih opravljajo vojaške osebe, ne uporablja

Ta direktiva ne nasprotuje temu, da se obdobje razpoložljivosti za delo, v katerem mora biti vojaška oseba prisotna v vojašnici, v katero je razporejena, vendar tam ne opravlja dejanskega dela, plača drugače kot obdobje razpoložljivosti za delo, v katerem ta oseba dejansko opravlja delo

B. K., podčastnik slovenske vojske, je od februarja 2014 do julija 2015 opravljal „stražarsko službo“ neprekinjeno sedem dni na mesec. Med to službo, ki je zajemala tako obdobja, v katerih je moral opravljati dejanski nadzor, kot tudi obdobja, v katerih je moral le biti na razpolago svojim nadrejenim, je bil B. K. dosegljiv in ves čas prisoten v vojašnici, v katero je bil razporejen.

Ministrstvo za obrambo je menilo, da je treba kot delovni čas za vsak tak dan „stražarske službe“ šteti le osem ur, tako da je B. K. za teh osem delovnih ur izplačalo redno plačo, za preostale ure pa le dodatek za stalno pripravljenost v višini 20 % osnovne plače.

Tožba, ki jo je vložil B. K. in s katero je predlagal, naj se mu kot nadure izplačajo ure, ko med „stražarsko službo“ ni opravljal nobenega dejanskega dela za svojega delodajalca, ampak je moral biti na razpolago svojim nadrejenim, je bila zavrnjena na prvi stopnji in v pritožbenem postopku.

V teh okoliščinah je Vrhovno sodišče (Slovenija), pri katerem je bila vložena revizija, odločilo, da Sodišču postavi vprašanje o uporabi Direktive 2003/88¹, ki določa minimalne zahteve zlasti glede trajanja delovnega časa, za stražo, ki jo opravlja vojaška oseba v mirnodobnem času, in če se ta uporablja, vprašanje o tem, ali se obdobje razpoložljivosti za delo, v katerem mora biti vojaška oseba prisotna v vojašnici, v katero je razporejena, vendar tam ne opravlja dejanskega dela, šteje za delovni čas v smislu člena 2 te direktive za namene določitve plačila, ki tej vojaški osebi pripada za tako obdobje.

Presoja Sodišča

Sodišče, ki je odločalo v velikem senatu, je v sodbi na prvem mestu pojasnilo, v katerih primerih je straža, ki jo opravlja vojaška oseba, izključena s področja uporabe Direktive 2003/88.

V ta namen je Sodišče najprej ugotovilo, da člen 4(2) PEU, ki določa, da nacionalna varnost ostaja v izključni pristojnosti vsake države članice², ne izključuje organizacije delovnega časa vojaških oseb s področja uporabe prava Unije.

V zvezi s tem je Sodišče poudarilo, da sta glavni nalogi oboroženih sil držav članic, ki sta ohranjanje ozemeljske celovitosti in varovanje nacionalne varnosti, izrecno navedeni med temeljnimi državnimi funkcijami, ki jih mora Unija spoštovati. Pojasnilo je, da iz tega vseeno ne izhaja, da odločitve držav članic o organizaciji njihovih oboroženih sil ne spadajo na področje uporabe prava Unije, zlasti kadar gre za harmonizirana pravila o organizaciji delovnega časa.

¹ Direktiva 2003/88/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. novembra 2003 o določenih vidikih organizacije delovnega časa (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 4, str. 381).

² V skladu s to isto določbo Unija spoštuje temeljne državne funkcije, zlasti zagotavljanje ozemeljske celovitosti, vzdrževanje javnega reda in varovanje nacionalne varnosti.

Čeprav dolžnost Unije, da spoštuje temeljne državne funkcije, torej ne pomeni, da je treba organizacijo delovnega časa vojaških oseb v celoti izvzeti s področja uporabe prava Unije, pa člen 4(2) PEU zahteva, da uporaba pravil prava Unije o tej organizaciji za vojaške osebe ne sme ovirati dobrega opravljanja teh temeljnih funkcij. V pravu Unije se morajo tako ustrezno upoštevati posebnosti, ki jih vsaka država članica določi za delovanje svojih oboroženih sil in ki izhajajo med drugim iz specifičnih mednarodnih obveznosti, ki jih je prevzela ta država članica, konfliktov ali groženj, s katerimi se sooča, oziroma geopolitičnih razmer, v katerih ta država deluje.

Dalje, glede osebnega področja uporabe Direktive 2003/88 je Sodišče opozorilo, da je pojem „delavec“ opredeljen glede na bistveno značilnost delovnega razmerja, in sicer okoliščino, da oseba v korist druge osebe in po njenih navodilih opravlja storitve, za katere prejme plačilo. Ker je v zadevnem obdobju to za B. K. veljalo, se navedena direktiva za njegov položaj uporablja.

Nazadnje je Sodišče glede stvarnega področja uporabe Direktive 2003/88, ki je opredeljeno s sklicevanjem na člen 2 Direktive 89/391³, opozorilo, da se ta direktiva uporablja za „vse sektorje dejavnosti, tako javne kot zasebne“,⁴ razen kadar temu neizogibno nasprotujejo posebne značilnosti nekaterih posebnih dejavnosti javnih služb, zlasti oboroženih sil.⁵

V zvezi s tem je Sodišče poudarilo, da člena 2 Direktive 89/391 ni mogoče razlagati tako, da so pripadniki oboroženih sil držav članic v celoti in trajno izključeni s področja uporabe Direktive 2003/88. Taka izključitev se namreč ne nanaša na nekatere sektorje javnih služb kot celoto, ampak le na nekatere kategorije dejavnosti v teh sektorjih zaradi njihove posebne narave. Sodišče je specifično v zvezi z dejavnostmi, ki jih opravljajo vojaške osebe, poudarilo zlasti, da dejavnosti, ki so povezane z upravo službo, vzdrževalno službo, službo za odpravo škode, zdravstveno službo ter s službami za ohranjanje javnega reda in pregon kršitev, kot take nimajo posebnih značilnosti, ki bi nasprotovale vsakršnemu načrtovanju delovnega časa, pri katerem bi se upoštevale zahteve, ki jih narekuje Direktiva 2003/88, vsaj dokler se te dejavnosti ne opravljajo v okviru vojaške operacije, vključno z neposredno pripravo nanjo.

Sodišče pa je, nasprotno, presodilo, da se navedena direktiva ne uporablja za dejavnosti vojaških oseb in zlasti za njihovo stražo, kadar te dejavnosti potekajo v okviru začetnega usposabljanja teh oseb, operativnega urjenja ali operacij, ki vključujejo vojaško posredovanje oboroženih sil, ne glede na to, ali se te operacije stalno ali občasno odvijajo znotraj ali zunaj meja zadevne države članice. Prav tako se Direktiva 2003/88 ne uporablja za vojaške dejavnosti, ki so tako posebne, da zanje sistem rotacije zaposlenih, ki bi omogočal zagotoviti spoštovanje zahtev navedene direktive, ni primeren. Enako velja, kadar je razvidno, da se vojaška dejavnost opravlja v okviru izrednih dogodkov, katerih resnost in obseg zahtevata sprejetje ukrepov, ki so nujni za zaščito življenja, zdravja in varnosti skupnosti ter katerih dobra izvedba bi bila ogrožena, če bi bilo treba upoštevati vsa pravila, določena z navedeno direktivo, ali kadar bi se uporaba te direktive za tako dejavnost z naložitvijo dolžnosti zadevnim organom, da uvedejo sistem rotacije ali načrtovanja delovnega časa, lahko izvedla le v škodo dobre izvedbe vojaških operacij v pravem pomenu besede. Predložitveno sodišče mora ugotoviti, ali straža, ki jo je zagotavljal B. K., spada v katerega od teh primerov. Če ni tako, je treba šteti, da ta dejavnost spada na področje uporabe Direktive 2003/88.

Na drugem mestu je Sodišče poudarilo, da je treba ob predpostavki, da se Direktiva 2003/88 v obravnavanem primeru uporablja, obdobje razpoložljivosti za delo, odrejeno vojaški osebi, ki pomeni njeno neprekinjeno prisotnost na delovnem mestu, kadar to delovno mesto ne sovпада z njenim prebivališčem, šteti za delovni čas. Vendar ker način plačila delavcev za obdobja razpoložljivosti za delo spada na področje uporabe nacionalnega prava, in ne Direktive 2003/88, ta direktiva ne nasprotuje temu, da se obdobje razpoložljivosti za delo, v katerem mora biti vojaška oseba prisotna v vojašnici, v katero je razporejena, vendar tam ne opravlja dejanskega dela, plača drugače kot obdobje razpoložljivosti za delo, v katerem ta oseba dejansko opravlja delo.

³ Direktiva Sveta 89/391/EGS z dne 12. junija 1989 o uvajanju ukrepov za spodbujanje izboljšav varnosti in zdravja delavcev pri delu (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 1, str. 349).

⁴ Člen 2(1) Direktive 89/391.

⁵ Člen 2(2), prvi pododstavek, Direktive 89/391.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 43032793